

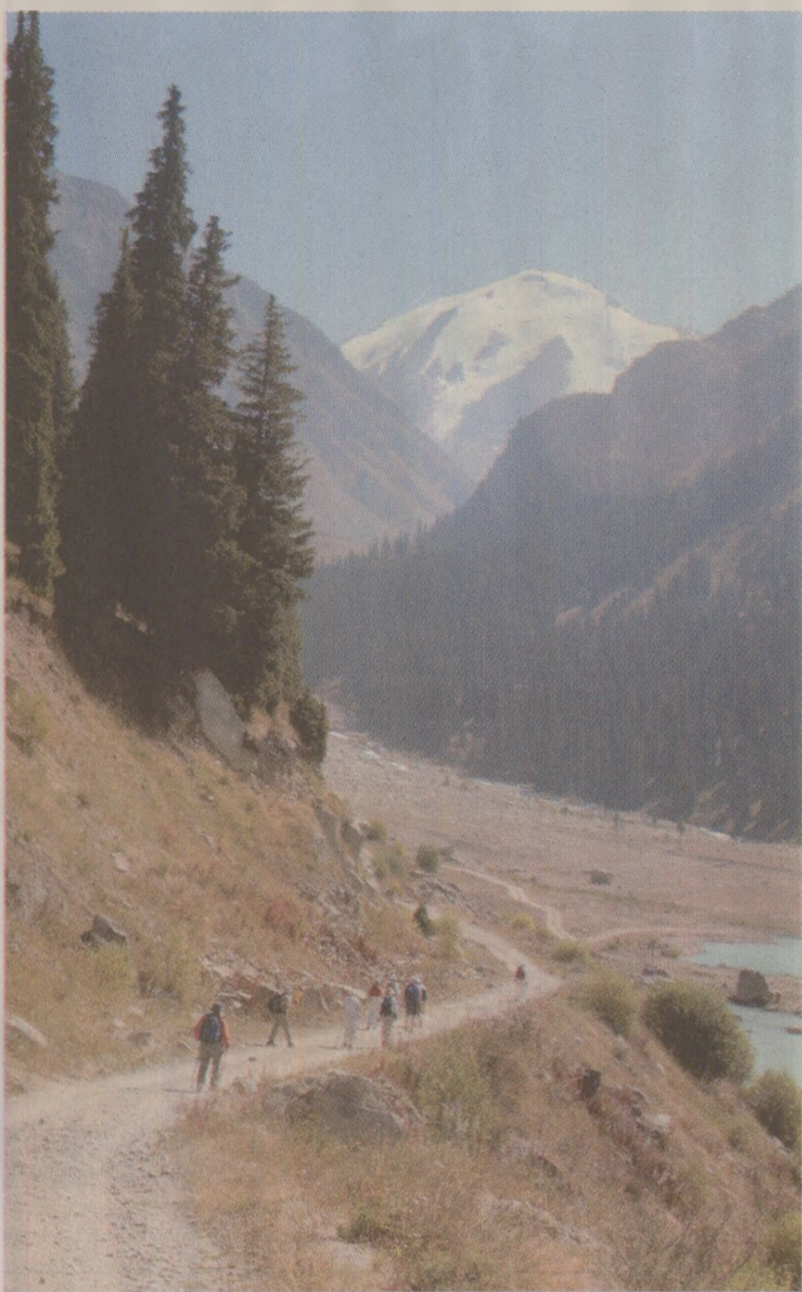
ARIPI ROMÂNEȘTI ÎN DEȘERTUL DIN KAZAHSTAN

Opt piloți de elită, plus 16 specialiști din aviația noastră militară au fost trimiși, în vara anului 1989, la un curs de specializare în URSS. Desfășurat într-o bază secretă amplasată undeva, prin pustietățile Kazahstanului, cursul avea să-i familiarizeze pe români cu supersonicul MIG-29, un aparat de luptă super-sofisticat, care urma să intre în dotarea forțelor noastre aeriene la sfârșitul celui de-al șaselea an. Ajuși pe niște meleguri ciudate, aruncate parcă la celălalt capăt al lumii, zburătorii români au participat la un program special de instruire în cursul căruia rigoarea militară s-a împletit, adeseori, cu aventura.

Grupul de piloți și tehnicieni români trimiși la specializare în URSS s-a aflat sub comanda colonelului Ștefan Voian. Care, acum, este general în rezervă. Și a fost bucuros să ne relateze câteva episoade ale aventurii piloților români instruiți, acum două decenii, într-una dintre bazele speciale ale forțelor aeriene sovietice. Un loc cu totul aparte, unde gazele i-au primit cu respectul și camaraderia excepțională caracteristică doar piloților care își cunosc și își recunosc reciproc statutul de reprezentanți de elită ai „castei” zburătorilor. Cum a fost viața de zi cu zi după români în baza militară din Kazahstan? Uneori dură, așa cum o trăiesc militarii din toate timpurile și de pe toate meridianele lumii. Altele plăcute, precum o vacanță într-un ținut exotic. Derulată într-o perioadă în care sistemul comunist era deja în agonie, prezența românilor nu a cunoscut însă nici un fel de dispute politice, pe care ei să le fi avut cu gazdele.

Îndemânarea românească

Generalul Ștefan Voian își amintește că, în luna august, când au ajuns în baza de instrucție, în zonă erau temperaturi de peste 40 de grade. Dar în dormitoare... surpriza: căldura era chiar mai înăbușătoare decât cea de afară. Motivul? Simplu: caloriferele erau fierbinți și în mijlocul iernii. Au comunicat situația colonelului sovietic Vladimir Oduv, comandantul centrului de instrucție, care a ridicat neputincios din umeri: „Nicevo! Nu

Specialiștii români trimiși în Kazahstan băteau, în timpul liber, poteciile Munților Tian Șan

avem ce face, așa este de trei ani”. Cu aprobarea șefului rus, inginerii români au examinat instalația de încălzire și au rezolvat rapid problema, închizând doar câteva robinete înșepenite, de nu se știe când, în poziția „pornit”. În schimb, pe la sfârșitul lunii octombrie, când pe acele meleguri gerul începuse deja să anunțe iarna care avea să vină, tot ai noștri au fost cei care au pornit rețeaua de apă caldă și de energie electrică. Asta nici n-ar trebui să ne

mire. Învățați de când lumea să-și rezolve singuri orice problemă, peste mai puțin de două decenii militarii români aveau să-și uimească și pe cei din NATO cu înalta lor competență tehnică.

Izolați de restul lumii

Aflat undeva, în marginea deșertului, nu departe de poalele Munților Tian Șan, Centrul de instrucție pentru MIG 29 părea rătăcit undeva, la

capătul lumii. Locuri aproape pustii unde cele mai apropiate semne de civilizație aflate, și acelea la câteva zeci de kilometri, erau câteva sate de localnici de diferite etnii, aduși acolo cu forța încă de pe vremea lui Stalin. Într-un asemenea sătuc, au dat peste o familie formată din români basarabeni care, chiar și după decenii de exil, își vorbeau încă limba maternă. Dar, strict în apropierea bazei de instrucție, singura și cea mai mare „distracție” atât a militarilor străini, cât și a celor ruși dislocați acolo era să se ducă la gară. O gară micuță, asemănătoare celor din vechile noastre orașe de provincie. Acolo se adunau cu toții doar ca să caște gura la trenul Transsiberian care trecea pe acolo, o dată pe săptămână, bineînțeles fără să oprească vreodată.

Antrenament de supraviețuire

Înainte de instruirea propriu-zisă, grupul de piloți români a avut de trecut printr-o vizită medicală deosebit de complexă, aproape la fel de dură ca aceea prin care treceau viitorii cosmonauți. Apoi, a urmat un antrenament de supraviețuire în condiții de deșert. Un antrenament dur, în cursul căruia participanții trebuiau să învețe cum să se descurce dacă, Doamne ferește, în urma unui accident de zbor ar fi fost obligați să se catapulteze în plin deșert. Organizat după toate rigorile specifice, cu nimic mai lejer decât cele prin care trec militarii forțelor NATO, exercițiul a durat trei zile și trei nopți. Și după cum se mai întâmplă și pe la case mai mari, nici aici lucrurile n-au mers chiar exact ca în planificare. Încă de la început, participanții la exercițiu au fost imbarcați în camioane militare. Dar, la un moment dat, ca din senin s-a iscat o furtună de nisip cumplită. Mașinile s-au rătăcit una de alta și doar cu chiu cu vai au mai putut refăce formația. „Furtuna a venit cu rafale puternice de vânt tăios și cu o ploaie rece care-ți intra până la os. Plecaserăm ca să învățăm cum să facem față căldurilor caniculare specifice deșertului și, până la urmă, ne-am întors răciți, bolnavi de pneumonie”, își amintește Voian.

(Continuare în pag. a II-a)

Nicolae Ceaușescu cumpăra avioane sovietice MIG-29

La începutul lui aprilie 1989, Nicolae Ceaușescu a aprobat propunerea generalului Vasile Milea, ministrul Apărării Naționale, și a lui Ion Coman referitoare la deplasarea la Moscova, pentru trei zile, a generalului-locotenent Victor Stănculescu, prim-adjunct al ministrului Apărării Naționale și șef al Departamentului pentru Producția de Apărare și Inzestrare a Armatei.

Stănculescu la Moscova

În cursul vizitei sale în capitala Uniunii Sovietice, generalul Victor Stănculescu a fost însoțit de patru specialiști militari.

Aceștia au purtat „tratare cu partea sovietică referitoare la achiziționarea unor avioane MIG-29 împreună cu mijloacele de îndrumare și de asigurare tehnică”.

În raportul trimis la 7 aprilie 1989 lui Nicolae Ceaușescu, ministrul Apărării Naționale a precizat: „Potrivit indicațiilor dumneavoastră de a importa pentru aviația militară (românească - n.r.) avioane MIG-29 din URSS și a discuta cu furnizorul posibilitatea de a intermedia livrarea și pentru alt partener care a solicitat sprijinul țării noastre pentru procurarea lor (posibil din fosta Republică Arabă Yemen - n.r.), propunem și respectuos vă rugăm a aproba: - reluarea tratatelor cu URSS pentru achiziționarea unei escadrile de avioane MIG-29, împreună cu rachetele de bord, muniția, mijloacele de

asigurare tehnică și pregătirea personalului la furnizor, din care în 1989 - 4 (avioane cu - n.r.) simplă comandă și 2 (avioane cu - n.r.) dublă comandă, în valoare de aproximativ 108 milioane de ruble, iar în 1990 - 8 (avioane cu - n.r.) simplă comandă, în valoare de aproximativ 122 milioane de ruble; - analizarea, împreună cu furnizorul, a condițiilor în care ar putea livra avioane militare prin intermediul nostru”.

La raportul respectiv, generalul Vasile Milea a anexat mandatul delegației conduse de generalul Victor Stănculescu, în care a menționat următoarele:

(Continuare în pag. a III-a)

La Tirana s-au încheiat lucrările celui de-al VI-lea Congres al Frontului Democratice din Albania, care a aprobat o serie de documente cu privire la creșterea contribuției acestei organizații la construirea socialismului.

Egiptul și Libanul au hotărât să restabilească relațiile diplomatice cu începerea de la 29 iunie, se arată într-un comunicat oficial dat publicității la Cairo și Beirut.

La Tirana s-au încheiat lucrările celui de-al VI-lea Congres al Frontului Democratice din Albania, care a aprobat o serie de documente cu privire la creșterea contribuției acestei organizații la construirea socialismului.

Egiptul și Libanul au hotărât să restabilească relațiile diplomatice cu începerea de la 29 iunie, se arată într-un comunicat oficial dat publicității la Cairo și Beirut.

(Continuare în pag. a III-a)

CALENDAR

30 iunie (Vineri)
Soarele a răsărit 5:34, a apus la 21:04
Luna a răsărit la 2:29, a apus la 18:47
Sărbătoare creștină: Soborul Sfinților 12 Apostoli

S-a întâmplat la 30 iunie 1989

● La Tirana s-au încheiat lucrările celui de-al VI-lea Congres al Frontului Democratice din Albania, care a aprobat o serie de documente cu privire la creșterea contribuției acestei organizații la construirea socialismului.

Egiptul și Libanul au hotărât să restabilească relațiile diplomatice cu începerea de la 29 iunie, se arată într-un comunicat oficial dat publicității la Cairo și Beirut.

Ramona VINTILĂ

ROMÂNIA ÎN PRESA INTERNAȚIONALĂ

La Conferința internațională a muncii, URSS și RDG se desolidarizează de București

Conferința Internațională a Muncii, care reunește în fiecare an, la Palatul Congresului, 2.000 de reprezentanți ai guvernelor, ai muncitorilor și ai angajaților din 150 de țări, încercând să nu se erizeze nicodată într-un tribunal, a dorit în acest an să cunoască mai mult despre libertatea sindicală și discriminarea profesională din România. Cu alte cuvinte, să constate în ce măsură România încalcă o serie de convenții internaționale pe care le-a ratificat, așa cum se afirmă într-o plângere a Confederației Internaționale a Sindicatelor Libere (CISL), anunțată Le Monde la 30 iunie. Sarcină cu atât mai grea, cu cât chiar înainte de deschiderea conferinței guvernul român a trimis un răspuns scris în care lua atitudine împotriva „ingerințelor în treburile interne ale țării” și sublinia că nu acceptă ca „problemele

politice și sociale ale unei țări să fie discutate de organisme internaționale”. Răspunsul continuă cu un tablou idilic al situației muncitorilor români în general și a minorității maghiare în special, afirmându-se, între altele, că în România nu există nici șomaj și nici discriminare.

Toate aceste afirmații nu i-au convins pe participanții la conferință. Când cazul României a fost pus în discuție în fața Comisiei de aplicare a nomenclor, domnul Bernard Mourgues (FO), reprezentantul muncitorilor francezi, a denunțat cu exemple concrete concedierile, arestările, disparițiile unor muncitori care au încercat să creeze un sindicat independent. A mai atras atenția și asupra pericolului în care se află opoziția români din străinătate, dintre care unii ar fi primit amenințări cu moartea.

Și delegații unguri s-au dovedit a fi foarte convingători. Dar delegații români s-au făcut că nu aud. Ca răspuns la acuzațiile domnului Mourgues, domnul Tudor, reprezentant al Guvernului român, a declarat: „În teritoriile franceze de peste mări, sângele nu conține să curgă”. În cazul în care s-ar crea o misiune de expertiză, aceasta ar avea puține șanse să meargă să ancheteze la fața locului. Ar trebui să se mulțumească cu mărturiile românilor expatriați, în special a celor plecați în Ungaria.

Cât despre delegații sovietici și RDG-ști, aceștia nu au susținut absolut deloc România și au anunțat că nu vor participa la vreun vot sau la luarea vreunei decizii în care se află opoziția români din străinătate, dintre care unii ar fi primit amenințări cu moartea.

InfoMina

JURNALUL ZILEI

Nicolae Ceaușescu l-a primit la Comitetul Central pe George Hewison, secretar general al comunistilor canadieni. Compania americană Hanover Trust aniversa 15 ani de afaceri în România. „Ziua învățătorului” a fost marcată printr-o amplă acțiune a cadrelor didactice la Iași. Personalitatea lui Mihai Eminescu a fost omagiată la Teatrul muzicii Lyra Pragensis din Praga.

Dialog tovărășesc româno-canadian

Nicolae Ceaușescu a avut o întvedere cu George Hewison, secretarul general al Partidului Comunist din Canada. Conform comunicatului Agerpres, cei doi au discutat despre „problemele construcției socialismului, ale mișcării muncitorești, ale evoluției situației politice internaționale”. „Tovară-

șul” l-a asigurat pe omologul său occidental că „România va acționa, în continuare, cu toată fermitatea, pentru edificarea unui climat de pace și securitate în Europa, pentru realizarea unor relații noi, de deplină egalitate, care să asigure progresul economic și social al tuturor popoarelor de pe continentul nostru, să ducă la întărirea unității și colaborării lor”.

(Continuare în pag. a II-a)

Ceaușescu și „erezia poloneză”

„Eram amărâți, dar nu disperăți”, își amintește generalul Wojciech Jaruzelski de seara celui de-al doilea tur de alegeri poloneze, din 18 iunie 1989. În biroul lui de prim-secretar al partidului comunist, cei care veniseră după anunțarea rezultatelor, catastrofele pentru comuniști, nu realizau totuși ce se întâmplase și, zice Jaruzelski în memoriile lui („Les chaînes et le refuge”, Paris, 1992), se gândea doar că ar trebui găsit un mijloc de asociere la putere a opoziției. Comuniștii nu și dădeau seama, cel puțin în acele prime momente, că alegerile tăiaseră deja un hotar între două lumi.

Tabăra guvernamentală fusese în mod bezmetic sigură de victorie, iar în istoria omorului negru polonez au intrat la loc de cinste temerile unui secretar al Comitetului Central, care se întreba foarte serios cum să se răspundă reacțiilor occidentale în caz de înfrângere a Solidarității. Puterea comunistă fusese atât de sigură de ea, încât lovitura primită la alegeri o năucise. Cinci zile după al doilea tur de scrutin, la 23 iunie, deputații și senatorii Solidarității au format „Clubul civic parlamentar”, al cărui prim șef a

fost Bronislaw Geremek, istoric de profesie și intelectual apropiat de sindicatul liber. Grupul, din care făceau parte 260 de deputați și senatori, reprezenta 46% din Adunarea Națională, instituția care avea ca sarcină alegerea președintelui republicii. Primul președinte al republicii poloneze democratice... Funcția fusese mult modificată în sensul întăririi puterii ei politice în cadrul „meselor rotunde” premergătoare alegerilor și unde se stabiliseră acorduri de democratizare treptată a Poloniei până în anul 1993. Abia atunci, după patru ani, ar fi urmat să se țină alegeri integrale libere.

Or, rezultatele alegerilor, care aduseseră de fapt Solidaritatea la putere, făceau oarecum caduce aceste acorduri. Dezlegarea impasului a adus-o o curajoasă inițiativă a lui Adam Michnik, și el istoric de profesie, și el apropiat de Solidaritatea, om care stătuse șase ani în închisorile comuniste. La 3 iulie 1989, Michnik a publicat în ziarul pe care îl conduce și azi, „Gazeta Wyborcza”, un articol intitulat „Președintele vostru, premierul nostru” (în poloneză, „Wasz prezydent,

nasz premier”), unde cerea pur și simplu ca prețul plătit de comuniști pentru alegerea lui Jaruzelski ca președinte să fie acceptarea unui premier ieșit din rândurile Solidarității.

Și astfel, la 18 iulie 1989, fu ales Jaruzelski, „generalul stării de asediu” cum i se spunea, ca întâiul președinte al noii Poloniei, al celei de-a treia republici poloneze. Candidat unic, el fusese ales cu o diferență de numai un vot. Schimbările din Polonia, „virajul nostru istoric” le numește Jaruzelski în memoriile lui, aveau să se bucure de o rapidă și spectaculoasă primire internațională. Între cele două tururi de scrutin, Jaruzelski fu invitat la Bruxelles, apoi la Londra, unde premierul britanic de atunci, Margaret Thatcher, i-a făcut și cinstea de a-l primi la reședința ei personală. Și Franța binecuvântează diplomatic noul curs al politicii poloneze, prin vizita făcută în aceeași lună iunie la Varșovia de președintele François Mitterrand. În iulie, capitala în efervescentă a noii Poloniei avea să fie vizitată de președintele american George Bush.

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALUL OMULUI SIMPLU

Viața unui geamgiu

Alexandru Ciurtean are 82 de ani și locuiește în București. „În anul 1989 m-am pensionat. Aveam 62 de ani și îmi sosise vremea. Eu, de fapt, trebuia să fiu pensionar încă de la vârsta de 60 de ani, dar am zis să mai rămân în câmpul muncii, dacă mai pot.” Au mai trecut 20 de ani de la ziua pensionării și nea Sandu, cum îi spun cunoscuții, continuă să muncească la firma pe care și-a deschis-o fiul său. Taie și acum geamuri, le rețușează, le înrămează, așa cum făcea încă de la vârsta de 15 ani, când a plecat din comuna Mărgău, județul Cluj. „Când a venit schimbarea de regim, eu tocmai mă aranjaseram. Poate nu v-a vine să credeți, dar eu toată viața am muncit în credința lui Dumnezeu, am servit pe toți pe cei pe care îi cunoașteam și așa am ajuns să am foarte multe relații.

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALE PERSONALE

30 Iunie

Ne sună Hurezeanu: au primit, la München, a doua scrisoare a lui Dinescu și au difuzat-o imediat. Ne-o citește. E mai tare ca prima, îl trage la răspundere pe D.R. Popescu pentru terorismul stalinist în litere, asemănător cu cel din anii 50. Se referă, pentru prima oară, la Doina Cornea.

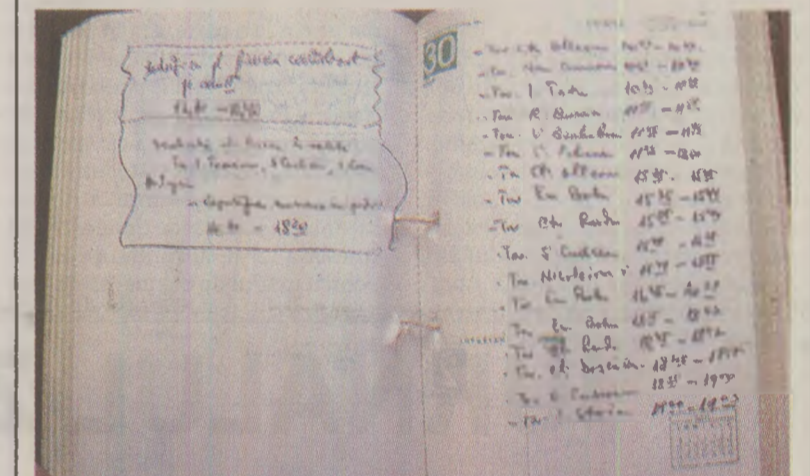
Luni, Hurezeanu ne-o va trimite la radio, prin fax, s-o traducem lui Jean Stern, pentru publicitate în Liberation. Monica Lovinescu, Prag. Unde scurte V, București, Humanitas, 1995, p. 187

Despărțire de R. Plecare la București, de acolo, la mare.

Mircea Zaciu, Jurnal. IV, București, Editura Albatros, 1998, p. 451

(Continuare în pag. a II-a)

AGENDA ELENEI CEAUȘESCU

Din păcate, deocamdată, nu pot fi comparate agendele de lucru ale Cabinetelor 1 și 2. Agenda de la cabinetul lui Nicolae Ceaușescu fie că a fost luată ca „amintire” de vreun revoluționar, fie se află încă la secret în depozitele arhivelor Armatei.

Astfel că, printre altele, pentru vineri 30 iunie 1989 nu putem răspunde la întrebarea de ce, în absența Tovarășului, Elena Ceaușescu prezida ședința despre planul economic centralizat pe semestrul II al anului 1989 (cum a făcut între orele 12:10-12:40). În aceeași zi, ea a mai prezidat o ședință. Deducem că în chestiuni de învățământ, după funcțiile celor menționați (orele 16:40-18:20).

E îndoielnic că în ultima zi a lui iunie 1989, Elena Ceaușescu venise la birou abia la ora 10:00 când e menționat primul vizitator. Nu toate treburile ei erau însă semnate în agenda Cabinetului 2. Colonelul (r) Dumitru Burlan răspundea în vremea aceea de întregul personal care deservea întru-un fel sau altul familia prezidențială: de la alegerea doctorilor lui Nicolae Ceaușescu până la selecționarea și verificarea celor

patru surori medicale care o îngrijeau pe „mam” mare”, cum îi spuneau toți soacrii lui Ceaușescu. Toate chestiunile privind familia Ceaușescu erau, după spusele ofițerului din Direcția a V-a, raportate ministrului de Interne, Tudor Postelnicu. Postelnicu era omul lor de încredere, nu șeful Securității, generalul Iulian Vlad. De la el primea rapoartele despre familia Ceaușescu și servitorii ei, de la el afla ce făceau și spuneau ceilalți demnitari. Cu Postelnicu, Elena Ceaușescu purta lungi convorbiri telefonice de la birou.

Multe dintre „golurile” agendei pot fi presupuse ca neconsemnate convorbiri telefonice ori deplasări la Cabinetul 1. În biroul Tovarășului, deseori, soții Ceaușescu prânzeau împreună serviji de ospătații lor. Cum v-a fi fost și în vineri aceea, când șeful de cabinet consemnează prima vizită la ora 10:03 și plecarea ultimului interlocutor la 19:03. În total au fost 12 vizitatori (printre care și Nicu Ceaușescu). Dintre ei, pe Bobu l-a chemat de câte trei ori, iar pe Curticeanu, Olteanu și Constantin Radu de câte două ori.

Lavinia BETA

MAN a adoptat o legislație „ecologistă”

La 29 iunie 1989, Marea Adunare Națională a adoptat două legi. Prima dintre ele, intitulată „Legea privind asigurarea și controlul calității produselor și serviciilor”, se referea la un domeniu sensibil al economiei românești. În ultimii ani, calitatea scăzută a produselor românești, obligase numeroși importatori, din Europa până în țări ale lumii a treia, să renunțe la contracte. Și în România, întreprinderile, angrenate în ritmul nebun al „întrecerilor socialiste”, se acuzau unele pe altele de proastă calitate a produselor. „Noile cuceriri ale revoluției tehnico-stiințifice” ar fi trebuit să rezolve toate neajunsurile. Lar Legea mai sus numită să menționeze responsabilitățile și... sancțiunile.

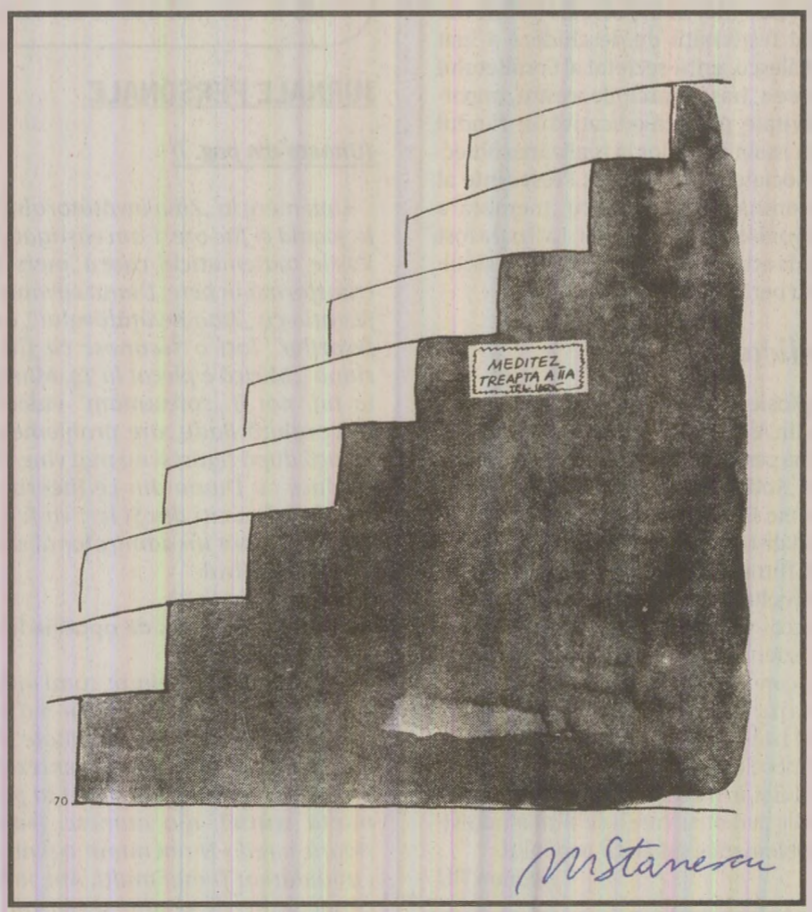
„Legea privind asigurarea și controlul calității produselor și serviciilor:

Art. 1. Asigurarea calității produselor și serviciilor constituie obligația

fundamentală a muncitorilor, maștrilor, tehnicienilor, inginerilor, cercetătorilor și proiectanților, a tuturor oamenilor muncii, în calitatea lor de proprietari ai mijloacelor de producție, de producători și beneficiari ai bunurilor materiale, care răspund nemijlocit de realizarea parametrilor tehnico-calitativi ai întregii producții, astfel încât nici un produs să nu fie livrat, din întreprindere, dacă nu întrunește condițiile de calitate.

Art. 2. Conducerea întreprinderilor, centralelor, ministerelor și celorlalte organe centrale sunt obligate să asigure condițiile tehnico-materiale necesare realizării calității produselor în conformitate cu prevederile Planului național unic de dezvoltare economico-socială și ale programelor de perfecționarea organizării și modernizarea proceselor de producție. (...)

(Continuare în pag. a IV-a)

Aripi românești în deșertul din Kazahstan

(Urmare din pag. 1)

La sfârșitul primei zile de aplicație, militarii urmau să fie găzduiți într-o casă de vacanță a președintelui Nazarbaev. Din păcate, „proprietarul” era acasă, iar mușafirii au fost nevoiți să-și pună tabăra la Ozero, în aer liber. Exercițiul propriu-zis a început a doua zi. Generalul își amintește că lucrurile nu au mers chiar ca pe roate. „În cursul antrenamentelor au venit niște elicoptere militare din care s-au lansat parașutiștii, care, conform planului, trebuiau să ne salveze. Aceștia au ajuns însă la sol în niște condiții deosebite de grele și, până la urmă, i-am salvat noi pe ei.”

La un moment dat, în tabără s-a petrecut și o scenă cu totul deosebită. În cea de-a doua după-amiaza a apărut un călăreț kazah, echipat în straiile specifice nației sale. Deși părea destul de bătrân, omul era uscat și vânos, și părea, mai curând, unul dintre războinicii lui Gingis-Han. Căuta pe cineva, dar, când i-a auzit pe ai noștri vorbind românește, s-a dus țintă la ei și, zâmbind cu gura până la urechi, le-a spus mândru nevoie mare: „Bună ziua”. Mirați, oamenii l-au întrebat cum de le cunoaște limba. La care el le-a răspuns: „Cum să nu, că doar am făcut armata în România, la Roșiori de Vede”. Fapt care i-a mirat și mai mult, dată fiind vârsta vâjnicului călăreț. „Da, am făcut armata la voi între 1945 și 1953”. Bineînțeles că neașteptata întâlnire nu a fost umbrită de ideea că, atunci, cu multe decenii în urmă, kazahul făcuse parte din trupele de ocupație sovietice, trimise pe teritoriul țării noastre de Stalin, la scurt timp după încheierea celui de-al doilea război mondial. Iar după atâta amar de vreme, omul mai știa încă și alte câteva vorbe românești: „Pastramă, sarmale, țuică, de prune, mămlăgiuță, fete frumoase”. Suficient cât să-și amintească cu drag de cei opt ani de oaste petrecuți departe de casă. Apoi, la un moment dat, kazahul a dispărut. Dar, spre seară, la orizont a apărut un nor de praf, iscat de doi localnici care se apropiu în goana cailor. Era kazahul, vorbitor pe românește, care se întorsese împreună cu fiul său. Ajunși în tabără, au aruncat din obăcul seilor o oaie proaspăt tăiată și un burduf din piele plin cu lapte de cămilă. Apoi,

s-a incins un chef la care ai noștri au participat cot la cot atât cu ofiterii sovietici, cât și cu fostul reprezentant al trupelor de ocupație. Iar dacă noi ne închipuim că în familia musulmană femeile au o poziție subalternă, cel puțin acolo lucrurile nu stăteau chiar așa. Dis-de-dimineată, în tabără și-a făcut apariția năvalnică, un alt călăreț. Era nevasta kazahului cel bătrân care, dând cu ochii de bărbat-su, a început să-l boscorodească pe limbalor. Scenă de un haz nebun, pe care Voian și-o amintește și acum. „Doamne, îi mergea gura ca melița, iar bărbat-su n-a apucat să zică nici păs. Fără să comenteze ceva, și-a luat feciorul și au pornit spășii către deșert.” Cunosându-le graiul, colegii ruși le-au explicat alor noștri toată tărășenia: iute de gură, femeia bătuse atâta drum, doar ca să-i beștealească pe cei doi că-și pierd vremea aiurea, când, de fapt, au o groază de treburi de făcut pe lângă casă. Ceva mai târziu, românii i-au întors kazahului gestul de curtoazie și i-au făcut și ei o vizită. Omul locuia cu toată familia într-o iurtă, care, aflată în plin deșert, era mai confortabilă decât multe locuințe de la oraș.

Premiul

La sfârșitul antrenamentului de supraviețuire, gazdele sovietice au organizat un soi de concurs cu premii. Probabil, din politețe, s-a decis că echipa românească a fost cea care a câștigat. Voian își amintește că nu a înțeles de ce, în ultima zi a exercițiului, de roata unuia dintre camioane fusese legat un porc. Abia la sfârșit a aflat că bietul animal era chiar premiul oferit echipei câștigătoare. Politicoși, rușii au vrut să ofere „premiul” deja tăiat și numai bun de preparat. Zis și făcut: unul dintre soldații ruși a sărit cu baioneta la animal și, cu toate că l-a ciuruit cu 10-15 lovituri, godacul nu voia să-și dea duhul și pace. Moment în care colonelul Constantineanu l-a dat pe rus la o parte, a tăiat porcul la gât, iar mai apoi, după ce i-a făcut „toaleta” tradițională, a început să-l tranșeze măcelărește. Se mișca atât de rapid și îndemănat, încât părea că asta ar fi făcut toată viața lui. Măiestria lui a provocat uimirea rușilor, care l-au și întrebat de unde a învățat „meseria”. „Păi, cum, nu știți? La noi, pentru gradul de colonel se dă exa-

men de tăierea porcului”, i-a lămurit hătru colonelul. Rușii s-au uitat la el plini de respect, fără să dea vreun semn că s-ar fi prins că-i vorba de o glumă. A urmat un alt chef, în care „premiul” a fost ronțit până la ultimul oscior. Stropii din plin cu toată „udătura” pe care au avut-o la îndemână, de la vin până la vodca dreasă, ca la mama ei acasă, cu piper și ardei iute.

Contravizita

Grupul de specialiști români s-a întors acasă cu puțin timp înainte ca aici să se declanșeze Revoluția din decembrie '89. Dar cele 21 de supersonice MIG 29 au început să zboare abia din primăvara anului 1990. Dar, la doar câteva luni de la revenirea în țară, piloții români s-au reîntâlnit cu prietenii sovietici. În martie 1990, ei au plecat din nou în URSS, unde urmau să se antreneze pe simulator. Comandantului Vladimir Oduiev aproape că nu i-a venit să-și creadă ochilor când i-a revăzut. Zăbind, le-a spus doar: „Noi credeam că suntem ca un bordel, unde lumea vine o dată și nu se mai reîntoarce. Mă bucur foarte mult că voi ați revenit”. Cu colonelul Oduiev s-au mai revăzut, încă o dată, după un an. În 1991, comandantul sovietic a fost invitat să facă o vizită la noi în țară. Iar generalul V.A. Stănculescu, pe atunci ministru al Apărării Naționale, a fost cel care a dat aprobarea pentru primirea delegației care-l însoțea. Oaspeții au fost primii prin Delta Dunării, la Poiana Brașov și prin alte zone de interes turistic. Impresionați de cele văzute peste tot, au spus că România este la fel de frumoasă ca Elveția. Vizita lor a avut însă loc exact când Moscova se confruntau cu puciul militar al conservatorilor ruși. În București, mușafirii au fost cazați la Haiducul, hotelul de protocol al Armatei. După declanșarea puciului, televizoarele din camerele lor n-au mai fost alimentate cu electricitate, în ideea că ei nu-și vor întrerupe vizita, datorită evenimentelor de acasă. Fapt care nu le-a avut însă neobservat. Iar la sfârșitul vizitei, oficialii sovietici le-au spus gâzdelor: „Voi credeți că nu știți ce se întâmplă la Moscova? Știm, dar mai știți și că hodorigii așa nu au nici o șansă. A trecut vremea lor”.

Vasile SURCEL

„CEAUȘESCU ȘI EREZIA POLONEZĂ”

(Urmare din pag. 1)

Mai puțin spectaculoase în aparență, reacțiile lumii comuniste par să fie paralizate de atitudinea foarte tolerantă, eufemistic spus, a Uniunii Sovietice. În memoriile lui, Jaruzelski evocă relațiile foarte speciale, mai mult umane decât ideologice, sustine el, pe care le-a avut cu liderul sovietic Mihail Gorbaciov, dar fără a menționa dacă și în ce chip el a stimulat și susținut reformele poloneze.

Un istoric polonez se mulțumește, și el, să remarce „paradoxala” atitudine de strictă neutralitate ce ar fi manifestat-o URSS în vara anului 1989 față de evoluțiile politice din Polonia, citându-l în acest sens pe Vadim Zagladin, cel mai apropiat consilier de atunci al lui Gorbaciov, specializat în chestiuni de politică externă. Întrebat la începutul lui iulie 1989 care este poziția Uniunii Sovietice față de eventuala formare în Polonia a unui Guvern al Solidarității, Zagladin declarase că este o chestiune „pur poloneză”. Era de fapt o declarație clară, fără echivoc.

Cine avea de înțeles a înțeles. Nu fără o anumită ambiguitate, Jaruzelski notează în memoriile lui că „aliții”, adică șefii celorlalte state comuniste, încă aveau încredere în el, de vreme ce „asistaseră fără să reacționeze la evenimentele din ultimele luni”. Cu o excepție: Nicolae Ceaușescu. Acesta, sustine Jaruzelski, propusese deschis „o intervenție militară a Pactului, pentru a se pune capăt la ceea ce califică el drept erezie poloneză. Unde și când a propus Ceaușescu o intervenție militară a Pactului de la Varșovia împotriva schimbărilor din Polonia, Jaruzelski nu pricezea încă. Este însă adevărat că dintre toți liderii politici comunisti din Est pe care-i evocă în memoriile lui (Honecker, Kadar, Husak, Jivkov), românul era parte de cea mai mare antipatie.

Mircea IORGULESCU

În bilțiunile fotografilor, la întâlnirile bilaterale, generalul Jaruzelski era curtenitor cu Nicolae Ceaușescu. După 1989, își va declara antipatia față de fostul omolog de la București FOTO: Arhivele Naționale

JURNALUL OMULUI SIMPLU

Viața unui geamgiu

(Urmare din pag. 1)

De peste tot. Pentru că lucrăm foarte mult pe teren. Firma pentru care munceam avea contracte cu Biofor, Flacăra Roșie. Ei mă sunau, iar eu mă duceam să le instalez geamuri care se spărgeau sau mai știu eu, rame... De cele mai multe ori, băteam drumul pentru două-trei geamuri pe care le aveau ei sparte, așa că ajunsesem să-i rog să îmi treacă mai multe geamuri pe fișa de lucru. Așa aveam și mai multe ore de muncă și, vă dați seama, și mai mulți bani. Când am venit în București eram sărac lipit. Dormeam pe rogojine, pe unde apucam. Mi-am cumpărat cărăuți și cal și umblam prin sate, prin comunele de prin preajma Bucureștiului ca să vând geamuri, rame. Așa am reușit să îmi strâng bani și să îmi cumpăr un loc de casă. Au trecut zece de ani până am reușit să o pun la punct. În 1989 am vrut să îmi fac garaj, nu pentru că eu aș fi avut mașină, ci pentru că locuiam în aceeași curte cu fiul meu, și îl avea. Și în garaj voiam să fac grătar, mi se mai aducea o pulpă de vițel, acolo voiam să o tranșez. Practic, nu doream să știu vecinii mei ce fac eu și de-aiia îmi doream să îmi construiesc un garaj.

Nu m-am mai dus să cer auto-

rizație, că mă costa mult și dura foarte mult până o obțineai, veneau acasă, te zăpăceau cu întrebările, așa că am zis să o fac mai pe ascuns. Crezi că s-a putut? Am și primit reclamații. Un vecin invidios, care vedea că mă descurc, în fiecare seară avea mâinile pline cu sacoșe, m-a pârât la Poliție, Militie, cum era pe atunci. Au venit aia de la Militie, au vrut să îmi facă nu știu ce dosar, i-am rugat să mă lase să le plătesc o amendă, le-am promis că îmi iau autorizație de construcție, mai ales că nici nu începusem să fac garajul și totul s-a rezolvat. Bineînțeles, cu o mică spăgă. Altfel nu se putea. Am constatat, de-a lungul timpului, că mulți oameni, în loc să se ajute între ei, mai ales că vremurile sunt grele, mai rău pun bețe în roate și fac rău.

Pe noi nici nu ne băgău în seamă, ne ziceau că nu suntem români, de fapt pe nevastă-mea o făceau unguroaică, pentru că era din Ardeal, și ziceau că de-acolo vin numai unguri, țigani. Nu ne puteau suferi că nu eram bucareșteni. Pe-asta nu am înțeles-o niciodată. Țin minte că aveam piața lângă mine, lângă complexul la care lucrăm. Și bieții țărani, veniți de peste tot din țară, efectiv mureau de foame, nu aveam cum să-și cumpere o pâine, că nu

aveau buletin de București. Degeaba mai mâncău ei brânză, beau lapte, dacă nu iei un pic de pâine în gură, nu simți că te saturezi. Mă imprietenisem cu ei, ce, eu nu venisem tot de la sat, de la țară? Tot țaran eram și eu, ca și ei, chiar dacă locuiam în Capitală. De dinainte de a se deschide magazinul alimentar, mă duceam și rugam pe vânzător să îmi dea o ladă de pâine. Ne cunoșteam. Aveam noi înțelegerea noastră. Mă duceam apoi și împărțeam pâinea la țărani, în piață. Nu ceream niciodată nimic de la ei. Îmi dădeau însă și banii pe pâine și îmi mai puneau și în traistă un pic de brânză, niște ouă, o sticlă cu lapte. Eu așa zic, dacă încerci să faci bine, găsești bine.

Cu serviciul am plecat și în Bulgaria. A fost prima și ultima mea ieșire în străinătate. Mi-a plăcut, dar parcă tot mai mult îmi tresărea inima când se apropia concediul. Îl făceam în țară. Era sfânt, vara nu exista să nu avem câte o săptămână de plimbat pe la munte și o alta pe la mare. Luam bilete de la complexul de geamuri unde lucrăm și nu aveam probleme. Era totul inclus, mâncare, cazare, transport. Ne luam și copiii cu noi. Așa am văzut toată țara. Și pe unde mă duceam îmi făceam cunoștințe. Mă chemau unii să le pun geamuri în toată

casa. Nu luam pielea de pe ei. Ne înțelegeam noi la preț, în așa fel încât să fie bine pentru toată lumea. Văzând că sunt om bun, dacă lucra la carmanagerie, nea Iosif, de exemplu, căruia i-am pus niște geamuri superbe, cu model, aduse din străinătate, numai pe sub mână se dădeau astfel de geamuri, mă chema și îmi zicea: «Nea Sandule, am o jumătate de porc, nu vrei să o iei mătăle?»

Veneam noaptea cu papornite, să nu ne vadă nimeni. Plata o făceam în rate. Așa că nu ne-a lipsit carnea de pe masă. Dacă stăteam la curte, mai tăiam câte o pasăre, am crescut și porci și mi tăiam și noi. A fost bine. Treaba mergea strună. La complexul de geamuri era coadă. Acum, de azi de dimineață până la ora asta, aducem din străini. Am zis că nici nu o să îmi mai bat capul. Îmi doresc să plec în Ardeal, la nepoți, să mă mai plimb desculț prin iarbă, să adun fânul, că de-acum nu mai am mult și oi trece dincolo...»

(a consemnat Carmen PREOTESOIU)

JURNALUL ZILEI

(Urmare din pag. 1)

Afaceriștii americani, mulțumiți de România

Viceprim-ministrul guvernului, Ștefan Andrei, a avut o întrevedere cu John Simone, vicepreședintele executiv al companiei americane Hanover Trust. Acesta se afla în țara noastră pentru a participa la acțiunile ce se desfășurau cu ocazia sărbătoririi a 15 ani de la deschiderea unei filiale a firmei de peste ocean în România. Afaceristul american a mulțumit autorităților române pentru condițiile favorabile create pentru activitățile companiei, exprimându-și dorința de a se continua colaborarea dintre Hanover Trust și unitățile de profil din țara noastră.

La Pașcani s-a depășit planul

Conducătorii Întreprinderii Mecanice de Material Rulant Pașcani au raportat realizarea și depășirea tuturor indicatorilor de plan de la începutul anului. Atenția muncitorilor pășcaneni se îndreaptă prioritar spre asigurarea bazei materiale necesare (în special a bandajelor pentru roți - sortiment ce condiționează finalizarea unei producții în valoare de 25 de milioane de lei), cât și spre „urmărirea riguroasă a ritmului producției și îndeplinirea normelor, prin utilizarea corectă a capacităților, a timpului de lucru”. Lucrătorii Întreprinderii Mecanice nu puteau ignora sarcinile trasate de Nicolae Ceaușescu privind economisirea resurselor și reciclarea materialelor. Astfel, în atelierul de roțarie au fost reorganizate bandajele vechi, acțiune care viza recondiționarea, prin sudură substrat de flux, a peste 30% din roțile uzate.

Ziua învățătorului

La Iași a avut loc o adunare consacrată Zilei învățătorului. Oficialitățile județului au adresat cadrelor didactice și celorlalți lucrători din învățământ, calde felicitări pentru rezultatele obținute, urându-le-se noi succese în activitatea nobilă de formare și educare a tinerii generații.

Inspectoratul Școlar Județean a prezentat un Raport de activitate, după care au luat cuvântul cadrele didactice. Au fost evidențiate succesele obținute de învățământul ieșean de toate gradele, subliniindu-se că ele au fost posibile datorită „materializării indicațiilor tovarășului Nicolae Ceaușescu, îndrumării și conducerii nemijlocite cu o înaltă competență și autoritate științifică a tovarășului academician doctor inginer Elena Ceaușescu, președintelui Consiliului Național al Științei și Învățământului”.

La finalul ceremoniei au fost înmănați distincții de „Cadru didactic evidențiat”.

A treia prășilă a porumbului

Precipitațiile din ultima vreme au condiționat creșterea vegetației „parazitare” din lanurile cultivate cu porumb. Astfel că, „oamenii muncii” de la Consiliul unic agroindustrial și cooperatist Gălău (jud. Cluj) s-au mobilizat pentru efectuarea celei de-a treia prășilă a porumbului. Acțiunea a reușit în timp-record, după cum raporta responsabilii unității: „Buna organizare a muncii, mobilizarea exemplară a membrilor cooperatori s-au soldat cu finalizarea, în cursul zilei, a întreținerii la această cultură pe toată suprafața planificată. Astfel că prășila

manuală a porumbului s-a executat pentru a treia oară pe 1.529 de hectare, iar forțele eliberate au trecut la o altă lucrare importantă de sezon, și anume la însilozări. La nivel de CUASC s-au însilozat 2.944 de tone, cu peste 400 de tone depășindu-se planul la perioadă, realizându-se siloz și din trifonionele care, din cauza ploilor căzute, nu au putut fi uscate.”

Centenar Eminescu la Praga

În sala de spectacole a Teatrului muzicii Lyra Pragensis din capitala Cehoslovaciei a avut loc premiera sectacolului „Venere și madonă”, în cadrul manifestărilor consacrate centenarului Mihai Eminescu. După eveniment, în foaierul aceleiași instituții, a fost deschisă o expoziție. Revista Kmen, editată de Uniunea Artiștilor Cehi, a publicat un amplu articol consacrat lui Mihai Eminescu.

Clubul „Femina” se extinde

La Deta (jud. Timiș) s-a înființat Clubul „Femina”, în cadrul căruia funcționează mai multe cercuri cu diferite probleme. În cadrul festivității de deschidere a luat cuvântul Sevastian Bălescu, prim-secretar al Comitetului Județean de Partid, care a „trasat” sarcinile acestuia, important mijloc de activitate politico-educativă în rândul femeilor, în vederea mobilizării lor la realizarea obiectivelor economico-sociale ale orașului”. Președinte al clubului a fost desemnată Elena Braicu, membră a biroului Comitetului orașenesc al femeilor. La final a fost adoptat un program de activitate politico-educativă și cultural-artistică pentru perioada următoare.

Educație medicală

Comisia de Cruce Roșie din Întreprinderea de Panouri și Tablouri Electrice din Alexandria și-a prezentat bilanțul activităților din ultima perioadă, ce au constat în conferințe pe teme medicale: „Soție, mamă, om al muncii”, „Rolul familiei în societate” etc. Evenimentele au fost organizate în colaborare cu specialiștii din diferite domenii medicale și au fost urmate de filme cu conținut educativ-sanitar („Mere de acasă”, „Alcoolul și tutunul - factori de risc pentru sănătate”). Un succes aparte l-a avut, spunea responsabilii unității, simpozionul cu tema „Familia - nucleul de bază al societății”, la care a participat un psiholog, care a vorbit despre alegerea partenerului de viață; un jurist, care a prezentat cele mai importante prevederi ale Codului Familiei; un medic ginecolog, care a prezentat problemele de sănătate ale cuplului și, în mod special, pe cele legate de fertilitate; și un medic pediatru, care a subliniat necesitatea cunoașterii problematicei sănătății copilului.

Ilarion TIU

JURNALE PERSONALE

(Urmare din pag. 1)

Unii merg la „Ziua învățătorului”, unii rămân la școală și fac ore. I-am câștigat pariul lui nea Vasile, matematică, care a „mers” cu Dinamo. Îl transformă în bere. Diana cuvântează la manifestarea cu „Ziua învățătorului”, care e și a profesorilor. Toți o recunosc ca fiind „trandafiriană”. Mirică e plecat la Tig. Mureș cu hudubalia lui, noi îl „consumăm” video-ul. Ne calcă Gheorghita Radu, are probleme cu memoria, pleacă după țigări și nu mai vine. Prilej de a mai traduce cu Diana din Le theatre d'aujourd'hui (PUF) și de a citi din Și ieri va fi o zi de Mircea Nedelciu. Sunt un admirator al scrisului său, în linie textualistă.

C. Trandafir, Jurnal în curs de apariție la Editura Libra

Ieri, o ultimă întâlnire, total apatică, la cenaclul Casei. De la toamnă nu mă mai duc. Spre casă, tras de limbă cu „subtilitate” de o persoană a cărei misiune este să frecventeze intelighentia potențial periculoasă și să-i ia pulsu. De prea multă scârbă, n-o numesc. (adnotare ulterioară, n.red.) N-am numit-o și nici n-o mai știu. Candidați ar fi mai mulți. Am, în indiferență, o capacitate de a uita ieșită din comun. Am

numai memoria nostalgică, a unui trecut îndepărtat și vag. Îmi lipsește memoria faptelor, a eului angajat în timpul activității (...)

Deși cu limitele epocii, se poate spune că am avut, începând din 1962, cincisprezece ani buni. A dispărut frica, a fost o oarecare liberalizare, în lume deschidere, s-a putut călători. S-au născut fetele și au crescut. Din ce câștigam am început să adunăm câte ceva și mai ales să nu mai avem mari griji. Ne-am petrecut vacanțele la mare, la munte. Am putut să public, mi-am făcut prieteni. Am fost amândoi în Franța de câteva ori. Nu fără semne premonitoare. Rușii au ocupat Praga, s-au dat directivele din 71 după modelul chinezesc. De două ori inundată, cutremur. (...) Roman a plecat, pe Mihai am început să-l văd mai puțin. Totuși, așa peste alta, au fost anii noștri buni.

Ultimii zece, din ce în ce mai grei. Oameni apropiați mor sau pleacă definitiv. Aberația crește până la grotesc. Sărăcim, nu mai facem față. Corina trăiește într-un fel fără ieșire. Alexandra e tristă, însingurată. Se îmbolnăvește grav. T e coplesită de necazuri. Eu, după ce, curios anacronism, îmi fac „cariera” literară tocmai acum, intru până la urmă în impas. Mizerie potențial periculoasă și să-i ia pulsu. De prea multă scârbă, n-o numesc. (adnotare ulterioară, n.red.) N-am numit-o și nici n-o mai știu. Candidați ar fi mai mulți. Am, în indiferență, o capacitate de a uita ieșită din comun. Am

de carte a Alexandrei, pentru mîntea lor.

Așa merg lucrurile încât ai zice că cineva stă în spatele lor ca să le incurce. D.R.-ul ne transmite un mesaj incomplet. Când se întoarce D., care între timp a aflat ce mai trebuie să știu, nu mă cheamă acasă, amână pentru a doua zi, la birou, unde-mi transmite că n-a putut veni. Cornel S. se angajează să ne pună în legătură cu șeful de cabinet al primului secretar; când mă duc, la ora fixată, s-a amănat. Hotărârea altă întâlnire, se contramandază din nou. Telefonul, și el, funcționează selectiv; putem chema, nu putem fi chemați.

Tillich, despre doctrina sfântului Augustin, spune că Adam era „în pace cu el însuși”, ceea ce ar corespunde psihologiei moderne a adâncimilor. În pace cu toate lucrurile. Adam nu simțea nici poftă, nici dorință, nici durere (148). Sunt tot mai tentat să văd în situația adamică indiferență. Creator, dacă ne gândim că Adam a dat nume tuturor ființelor: „Și Domnul Dumnezeu, care făcuse din pământ toate fiarele câmpului și toate păsările cerului, le-a dus la Adam, ca să vadă cum le va numi; așa ca toate ființele vie să se numească precum le va numi Adam” (Facerea, 2, 19). Ieșind din indiferență, omul a intrat - prin concupiscentă și suferință - în haos.

Livius Ciocărlie, Paradisul derizoriu. Jurnal despre indiferență, București, Humanitas, 1993, p. 61-63

Nicolae Ceaușescu cumpăra avioane sovietice MIG-29

(Urmare din pag. 1)

„1. Tratatul se vor desfășura pe baza ofertei transmise de furnizor pentru o escadrilă, conform propunerilor din raport.

Prețurile de ofertă: 14,150 milioane de ruble pentru MIG-29 simplă comandă și 13,500 milioane de ruble pentru MIG-29 UB dublă comandă.

Delegația va acționa pentru reducerea prețurilor de ofertă, propunând partenerului ca prețurile de livrare să fie cu 10%-5% mai mici decât cele din ofertă, iar dacă furnizorul nu va fi de acord cu nici o reducere, să se accepte prețurile de ofertă și să se semneze contractul. Se vor solicita două motoare de avion MIG-29, de rezervă, în loc de unul, cât s-a oferit pentru industrie, în scopul realizării variantei dezvoltate a avionului de luptă românesc (era vorba despre proiectul avionului de vânătoare-interceptare IAR-95, dezvoltat din aparatul de vânătoare-bombardament IAR-93B-n.r.).

2. Se va transmite furnizorului cererea unui partener extern de a cumpăra prin intermediul țării noastre avioane de vânătoare-interceptare și se va discuta modul de efectuare a acestei acțiuni.

3. Delegația va analiza, cu persoane cu funcții de răspundere din conducerea unor ministere și organe centrale sovietice, și alte aspecte ale colaborării în domeniul special, și anume: - cooperarea în fabricația de tehnică militară pe bază de licență și documentație sovietică;

- livrările reciproce de bunuri speciale în prezent și în perspectivă.

Șeful delegației este împuternicit să poarte tratative cu locțiitorul ministrului Relațiilor Economice Externe al Uniunii Sovietice pentru domeniul special, vicepreședintele Comitetului de Stat al Planificării care coordonează sectorul special, locțiitorul ministrului Industriei Aviației și cu locțiitorul ministrului Apărării al URSS pentru probleme de înzestrare.”

Plăți și negocieri

Pentru mijloacele de asigurare tehnică și aparatura de măsură și control ce urma să fie furnizate în anul 1989 de Uniunea Sovietică,

Peste 13 milioane de ruble cereau sovieticii pentru un MIG-29. Întreținerea avioanelor și școlirea piloților sporeau costurile

autoritățile de la București trebuiau să plătească 13,43 milioane de ruble, iar pentru mijloacele și aparatele livrate în anul 1990, încă 800.000 de ruble.

Pentru rachetele și muniția necesare celor 14 avioane, România trebuia să achite 8.782.000 de ruble - din care 3.451.000 de ruble pentru muniția celor opt aparate care erau livrate în anul 1990. Totodată, motoarele de rezervă, piesele de schimb și materialele pentru exploatarea avioanelor costau, în total, 9.988.000 de ruble.

De asemenea, în scopul pregătirii în URSS, timp de trei luni, a personalului ce urma să asigure exploatarea avioanelor MIG-29 de simplă și dublă comandă (12 piloți și 35 de tehnicieni), România trebuia să plătească 1,2 milioane de ruble.

În total, pentru achiziționarea și mentinerea în exploatare a 14 apa-

rate noi MIG-29, de forțele aeriene române, sovieticii au solicitat 231 de milioane de ruble. Pentru a înțelege valoarea respectivă, menționăm faptul că România a exportat în anul 1988, prin Ministerul Industriilor Alimentare, în țările socialiste (în primul rând, în URSS), 52.535 tone de carne - în valoare totală de 56,9 milioane de ruble convertibile.

Vizita la Moscova a generalului Victor Stănculescu și a celor patru specialiști români a avut loc în a doua parte a lunii aprilie 1989. După întoarcerea acestora în țară, Nicolae Ceaușescu a reanalizat propunerile sovietice împreună cu generalul Vasile Milea.

Doă luni mai târziu, ministrul Apărării Naționale a redactat un nou raport, pe care l-a trimis șefului statului român (8 iunie 1989). În documentul respectiv, generalul Vasile Milea a precizat: „Conform

indicațiilor dumneavoastră, date cu ocazia ședinței Consiliului Apărării din 31 mai a.c., în 1989 urmează să fie achiziționate din URSS trei avioane MIG-29, împreună cu muniția, rachetele de bord și tehnica necesară exploatării.”

Pentru cunoașterea în detaliu a posibilităților de întreținere în luptă a acestui tip de avion, partenerul sovietic organizează, în perioada 18-23 iunie a.c., în orașul Frunze, o prezentare tehnică, cu toate variantele de înarmare și mijloacele tehnice de exploatare.

Propunem și respectuos vă rugăm să aprobați participarea la această activitate a generalului-maior Rus Iosif, comandantul aviației militare, însoțit de trei ofițeri.”

Nicolae Ceaușescu a fost de acord cu propunerea respectivă, fapt ce a permis generalului-maior Rus Iosif să asiste în URSS la prezentarea

MIG-ului 29, realizată de reprezentanții uzinei sovietice de tehnică militară. Câteva luni mai târziu, primul MIG-29 destinat forțelor aeriene române a sosit în țară, iar în anul 1990 au ajuns în România și celelalte avioane comandate în anul 1989.

În 2002, 18 aparate MIG-29 se aflau încă în dotarea Grupului 57 Aviație de Vânătoare „Constantin Băzu Cantacuzino”, aflat pe baza aeriană Mihail Kogălniceanu (Județul Constanța). Deoarece resursa de zbor a acestora a expirat în anul respectiv, iar autoritățile de la București nu au mai dorit menținerea MIG-ului 29 în dotarea forțelor aeriene române, toate avioanele cumpărate în 1989 la inițiativa lui Nicolae Ceaușescu au fost retrase de la zbor și, ulterior, vândute prin compania „Romtehnica”.

Dr Petre OPRIS

RADIOGRAFII CULINARE

Valoarea fructelor rare

Pe vremea când portocalele și lămâile erau fructele sărbătorilor (asta dacă reușea să prinzi câteva după ce stătea la coadă ore în șir), când ne uitam cu jind la ele cum erau așezate pe dulap, strategic, ca noi, copiii, să nu le putem ajunge și să le mâncăm până în ziua Z, iar de mandarine, clementine și grepfruti eu, personal, nici nu auzisem, puteam citi în „Caleidoscopul sănătății”, carte apărută la Editura Cereș în 1983, un articol intitulat „Fructele citrice - un valoros medicament”. Frumos titlu, interesante informații, dar oarecum inutile, în lipsa fructelor: „Aroma răcoritoare a lămâilor, portocalelor, mandarinelor și grepfruturilor, gustul lor plăcut, conținutul bogat în vitamina C etc. au făcut ca aceste fructe să fie cele mai căutate. Dar puțini știu că aceste delicii reprezintă veritabile medicamente naturale folosite cu succes într-o serie de afecțiuni.

Astfel, au dat bune rezultate în bolile de ficat, în cele eruptive cu temperatură mare, în convalescența unor boli generale ale organismului, în lipsa fructelor de oboseală, în scăderea forței musculare, în bolile de rinichi, precum și în cele de inimă, în hipertensiunea arterială, în unele intoxicații, în asteniile copiilor și adolescenților etc. Fructele citrice, adică toate fructele care au în compoziția lor acid citric (cel care le dă gustul de dulce-acrișor), conțin pe lângă acest acid și o cantitate mare de vitamina C, zahăr, calciu, fosfor și fier. Acestea intervin în transformarea alimentelor introduse în organism, contribuind la dezvoltarea țesuturilor, la tonifierea vaselor mici de sânge, la creșterea și întărirea oaselor și a dinților. În lipsa lor suferă ficatul, țesutul nervos, pielea și majoritatea glandelor cu secreție internă. În ceea ce privește vitamina C, se știe că omul adult are nevoie de circa 30 mg pe zi, iar copiii de o cantitate de cinci-șapte ori mai mare. Aceasta înseamnă că dacă vom consuma una-două portocale pe zi sau un grepfrut cu zahăr, sau două-trei mandarine, ori zeama de la o lămâie, acoperim necesarul de vitamina C”.

Era bine că măcar ne puteam informa. Aflăm în continuare că efectul binefăcător al acestor fructe plăcut aromate a fost descoperit cu ocazia unor navigații de lungă

durată pe oceanele lumii, când, hrânindu-se numai cu alimente conservate, marinarii se îmbolnăveau de o boală numită scorbut. Gingiile li se umflau și sângerau, dinții le cădeau, sub piele și pe mușchi apăreau puncte hemoragice, iar întregul organism era cuprins de oboseală. Dar s-a observat că în timpul escalelor în porturile din țările cu climă caldă, când marinarii puteau consuma, printre altele, și portocale, lămâi, mandarine și grepfruti, starea lor generală se ameliora și încet, încet își reveneau la normal. Acesta era - fără puțință de tăgadă - efectul substanțelor conținute în sucul de citrice. În finalul articolului, autorul, dr George M. Gheorghe, devine realist: „În lipsa citricelor, merele, perele și zarzavaturile proaspete ne oferă cantitatea corespunzătoare de vitamina C și de săruri minerale atât vara, cât și iarna”.

Cu toate că doritele fructe se puteau procura atât de greu, cărțile de bucate din acea vreme conțineau rețete în care apăreau și portocalele și/sau lămâile ca ingrediente. Iată, de pildă, în cartea „Dulciuri de casă”, apărută la Editura Cereș în 1985, întâlnim rețeta de bomboane din coji de portocale, pentru care avem nevoie de coji de portocală, zahăr, zeamă de lămâie și nuci. Se rade ușor partea galbenă de la două-trei portocale. Se scot cojile și se așază într-un vas la fier, schimbând două ape (în fiecare apă se lasă să dea numai câteva clocote). Cojile fierte se trec prin mașina de tocat și se amestecă împreună cu zahărul în proporții de jumătate cât cântăresc cojile. Se adaugă puțină zeamă de lămâie după plac, apoi se formează cu mâna bomboane de mărimea unei nuci și se tăvălesc în zahăr tos. Se infigă câte o bucățică de nucă în fiecare bomboană și se pun în hârtii speciale.

În aceeași carte găsim și rețeta de sos de portocale: două portocale mari, 150 g zahăr, 4 gălbenușuri, 1/2 pahar de vin alb, coajă de portocală rasă. Se freacă gălbenușurile cu zahăr și coajă de portocale, se adaugă vinul și portocalele trecute prin sită. Se așază vasul cu această compoziție în alt vas mai mare cu apă clocotită și se bate cu telul până ce crește ca o spumă. Acest sos se servește rece, acoperind în întregime prăjitura.

Carmen DRĂGAN

ARTICOLUL ZILEI

CENUȘĂREASA NOASTRĂ

Fata moșului, „frumoasă, harnică, ascultătoare”, este prin calitățile ei soră bună cu Cenușăreasa europeană a evului de mijloc, mutată într-un cântun din nordul spațiului românesc. Pe aici nu sunt castele de piatră. Doar construcții vechi și durabile de cuvinte. Căci, ce este o legendă?... Deși aceste construcții se aud numai, și ceea ce le definește e că aparțin tuturor. Pe aici, iarăși, nu trec prinți, oprești de ziduri, conveniențe, baluri zgomotoase. Conduci nu se poartă, să ai și 30 la picior, nu se găsește; că fetele umbliă-n opinii, încât deznodământul nu va avea nici el fastul feudal cunoscut. Poate că un Făt-Frumos ar fi fost mai la îndemână - nu costă nimic, o fantezie. Dar nici el măcar nu-i aruncat în vârtelul acțiunii, s-o ia de nevastă pe fata moșului, oropsită, schimbându-i peste noapte condiția. Nu, ea se mărita cu un gospodar de treabă din sat.

Cadru social, așadar, modest. În schimb, examenul de la care este supusă biata fată... Nu că am cădea noi victimă unui fel de patriotism local; însă, avem bănuiala că Cenușăreasa ar fi făcut cu greu față împrejurărilor știute, care, toate laolaltă, alcătuiesc un sever cor etic, o riguroasă „carte de muncă”, minuțios întocmită. Cățelușa bolnavă ce trebuie spălată, îngrijită; pomul suferind, curățat de omizi; fântâna, mălită și părăsită”, pe care s-o slești, s-o rănești spre a-i reda apa limpede, binefăcătoare; cuptorului, nelipit, să-i facă fața cuvenită, pâinea să fie pâine, - și iată cum, așa, ca un exemplu de agerime și îndemânare:

„Fata, care știa că de făcut treabă nu mai cade coada nimănui, își suflăcă mânălele, calcă lut și lipi cuptorul, îl humui și-l griji, de-ți era mai mare dragul să-l privești. Apoi își spală frumusele mâinile de lut și porni la drum”.

Cu fusta ori tunica ridicată până la genunchi, cu gâmbel negre de must sau de terciul țărâni, așa calcă fetele strugurii, așa zdrobesc ele ciorchinii și tot așa calcă și lutul viitoarelor forme, din Mesopotamia, Egipt, Creta, Tracia și până în Italia, trăind și azi culcate pe marmoră, pe granit, pe smaltul cărămizii arse, prizoniere, roabe ale

muzeului civilizației terestre.

„Fata își spală frumusele mâinile de lut și porni la drum...” Cu această frază sprintenă se poate încheia o epopee, a cărei vitejie este doar viața simplă, casnică, devotată, robace, răbdătoare, generoasă în totul, pe neabgate de seamă, și pe istoria, lacomă de gesturi îndrăznețe și de violențe, nu o consemnează. Și rău face Sfânta Duminecă, oricât ar fi ea de bună la suflet, o pune pe fata rătăcită mai întâi să-i gătească, și să aibă grijă, bucatele să nu fie „nici reci, nici fierbinți”, și să-i mai spele și „copilașii”. Ce pretenții! În fine... Eroina se apucă de treabă. Asta-i viața ei. Muncă și iar muncă. „Întai și întâi face lăutoare, apoi iese afară și începe a striga: Copii, copiii Copiilor! Veniți la mama să vă lee!” Când colo... ce copii? Care copii? Numai balauri și tot felul de alte lighioane mari și mici, o grădina zoologică. Extravagantă, această Doamnă Duminecă! Să fi trecut între timp la franciscani?... Drept răsplată, îi spune fetei să se suie-n pod și să-și aleagă lada, avea cuvioasa acolo o sumedenie de lăzi. Surghiunuta alege lada cea mai mică. Tipic fetelor vrednice. Așa sunt ele. Se multumesc cu puțin... „Sfânta Duminecă cam încrețește din sprâncene”, și, pe drept cuvânt... Ce s-o mai lungim! Modesta lădiță conținea herghelii de cai, cirezi de vite și nenumărate turme de oi! Adevărul este că pe fetele de acest soi rar le bate norocul, dar și când le bate...

Contrariul este fata babei: slută, rea, ițănoasă, invidioasă. Vrea și ea o ladă ca a soră-si vitrege și refacă itinerariul. Cățelușa, pomul, fântâna, cuptorul o roagă pe rând să fie îngrijite, însă ea le răspunde cu impertinență: Da' cum nu! Că nu mi-oi feșteli eu mânătelele tăcutuței și a mămuțuței! Multe slugi-ati avut ca mine!... La Sfânta Duminecă, jale. Nu-i în stare de nimic. Și mai alege și lada cea mai mare și scumpă, plină, după cum știm, de monștri, care, la deschidere, le vor devora pe ea și pe mă-sa. Și fântâna nu-i a dat apă, nici cuptorul plăcinte, nici părul pere, cățelușa o va mușca și o va fugări ca pe o nemerlică și-o leneșă și-o încrezută ce este. Iar cititorul, terminând de citit, își zice: uite, domnule, că mai e o dreptate pe lumea asta! Fata moșului nu are nume. Nici nu e de tre-

bunță. Ea este Marea anonimă, Esența, modelul fetelor noastre frumoase, harnice și modeste, pe care le vedem zilnic pe stradă, în tramvai, metrou, troileibuze, când vin, și pe unde lucrează ele. Casierite, chelnerite, soferite, doctorite, vâtmânițe, judecătorețe, inginerite, ofițerite, strungărite, tramvaiste, textiliste, chimiste, telefoniste, cheferiste, farmacistice, modiste, profesoare, învățătoare, educatoare, vânzătoare de pâine, de lapte, de fel de fel, mulgătoare, șefe de fermă, agronoame, astronoame, matematiciene, fiziciene, alergătoare, mari campioane... Marioara, Lenuța, Codruța, Ioana, Victorița, Gherghița, Păunița, Sofița, Minodora, Leonora, Neli, Mimi, Fifi ori Zizi, Gina, Corina, Lina, Dorina, Geta, Aneta, Lucreția, Felicia, Cornelia, Vasilița, Dumitra, Nastasia, Aspasia, Ana și Stana... fete cu cap. Fete cu școală. Exemplare unde muncesc. Care, întorcându-se acasă după câte o zi grea de lucru, spală, calcă, cos, cărpesc, mătură, deretică, și iar spală monștrii Sfintei Dumineci, sau leagănă frățiorii, surioarele, îi îmbracă, îi dezbracă, îi plimbă, îi învață, dau fuga și cumpără și cară, vin iar acasă și iar gătesc, pun masa și iar spală și calcă, și mătură, și aranjează, și cu o mână învârt lingura-n strachină și cu alta țin sub ochi cartea pe care-o citești; și muncesc de se spetesc și mâinile lor se înăspresc, și nu că ar avea gârgăuni, dar visează și ele la o excursie, nu departe, să vază lumea cum e, și dacă-i adevărat ce zic alții că ele ar fi cele mai frumoase, mai ascultătoare și mai cuminți din lume, și moda, cum mai e, să nu rămână mai prejos, și-un parfum, dacă se poate, un fard, cutiuța vrăjită ce le dă ochilor fascinantă strălucire care ne tulbură...

Nu, pe aceste brave, minunate Cenușărese nu le va lua de nevastă nici un prinț. Iar ele știu, și nu le pasă, și răd, și de aceea și cântă vesele cu mândria lor de fete de cartier vechea romanță pe care o cântau și mamele, și bunicele lor, și străbunicele: „lubitul meu nu este prinț, n-are palate, nici dorinți...”. Nimic, nici o ambiție vană, decât dragostea ce le-o poartă. Toate, fără excepție, fetele moșului...

Constantin Toiu
România literară, nr. 26/1989

RESTITUIRI

luga: „Acasă tot am să ajung”

Strict secret. Nr. 0075/3/19.04.1989. Exemplar unic. Post nr. 2 Aiud. Cpt. Negriță Silviu

Notă: Adică să înțelegem că s-a făcut așa de cumsecade? Lt. col. Ceaușu Gheorghe
După ce se adresează deținutului (...), pe un fond de nemulțumire, obiectivul afirmă că este foarte bolnav și este nemulțumit de regimul alimentar, deoarece medicul unității nu este capabil să-i prescrie un regim

adecvat afecțiunilor medicale pe care le are. Obiectivul afirmă că el este convins că cu el are cineva ceva, deoarece atât la Jilava, cât a fost în spital, cât și aici, la Aiud, nu i se dă ca și celorlalți atenția care i se cuvine ca om bolnav, ci, din contră, este „suspectat” și aici de cineva cu funcție mare, după care „Iorgu” se pronunță în felul următor: „Poate să mă țină de acum încolo cum vor ei - stau și într-un picior dacă vor ei, că acasă tot am

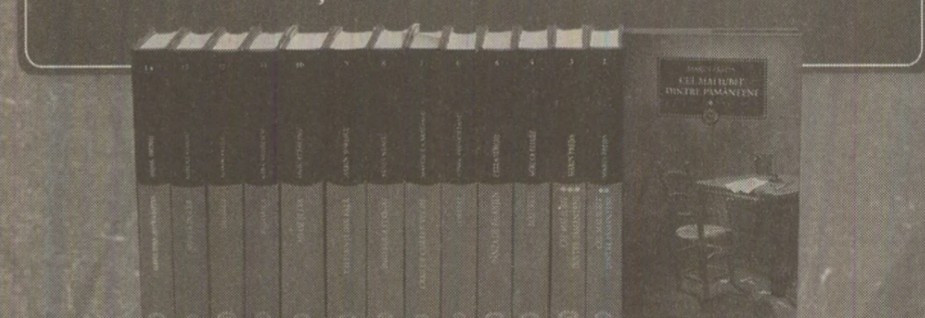
să ajung anul ăsta, n-au ce să-mi mai facă.” În final obiectivul precizează că, odată ajuns acasă, se va ocupa în mod special de două probleme: îngrijirea și îndrumarea pe un făgaș bun al zilelor sale, care până acum au fost în voia sortii și apoi își va căuta urgent de sănătate care îi este foarte subredă.

Extras din dosarul de urmărire informativă a lui Dumitru Luga, provenit din arhiva CNSAS

ECONOMISEȘTI și CITEȘTI!

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI
O colecție de literatură românească

În fiecare miercuri,
numai cu **JURNALUL**
NATIONAL
CEL MAI CITT ZIAR DE CALITATE
10,9 LEI
www.jurnalul.ro

Cartile se distribuie la chioșcuri sau cu abonamentul Jurnalul PLUS și Jurnalul cu Carte.

ACI RADIO EUROPA LIBERĂ!

BUCUREȘTI - BEIJING, AXA COMUNISMULUI XENOFOB

Fratele lui Ceaușescu (Ilie Ceaușescu - n.r.) se pare că acuză Ungaria că încearcă să îi bată pe români la propriul joc. Campania a fost amplu ilustrată de sonorele proteste românești față de caracterul „naționalist-șovin” și „revizionist” al discursurilor ținute la Budapesta, la ceremonia de reînnoșare a lui Imre Nagy, unde numele României nu a fost menționat nici măcar o dată. Reinviind vechile amozități istorice, Bucureștii se pare că intenționează să utilizeze circumstanțele pentru a mobiliza populația nu numai împotriva valului de critică ce emană dinspre Ungaria sau dinspre etnicii maghiari, ci și împotriva etnicii la adresa politicilor românești de drepturi ale omului și a altor politici, critică ce provine fie din Vest, fie de la disidenți.

O campanie ce amintește de demonstrațiile ținute la Sofia sau în alte orașe bulgărești în urma discursului lui Jivkov de la 29 mai a început și în România la 17 iunie. Românii care au fost prezenți la reînnoșarea lui Nagy, dintre care unii reprezentau comunitatea refugiaților din România, au fost etichetați în mass-media românești drept „fasciști” și „elemente ce servesc serviciile străine care îi sunt ostile României”. Dintre acești „fasciști” fac parte și fidele activități pentru drepturile civile Doina Cornea și vice-președintele Ligii pentru Apărarea Drepturilor Omului în România, ce are sediul la Paris (ambele au sosit din Franța), și un psihiatru care a protestat față de folosirea abuzivă a psihiatriei în scopuri politice (acum rezident elvețian). Ca și în Bulgaria, au fost organizate în România mitinguri la care au fost subliniate intențiile Ungariei de a „întoarce roata istoriei”.

Totuși, similitudinile nu se opresc aici. Ca și în Bulgaria, autoritățile române încearcă să își animozitățile religioase împotriva minorității maghiare.

Analiștii occidentali anunțau o „axă” a „comunismului xenofob”, având drept repere București și Beijing FOTO: Arhivele Naționale

Un articol recent publicat în Viața Militară a respins orice critică privind discriminarea cetățenilor de altă confesiune și a minorității naționale, a readus în atenție persecutarea de maghiari a membrilor Bisericii românești, în timpul conducerii maghiare din Transilvania, și le-a „amintit” cititorilor că a fi român este sinonim cu a fi ortodox. Autorul a scris că Biserica Ortodoxă a fost păstrătoarea valorilor naționale românești de-a lungul istoriei, și articolul a enumerat, drept exemplu, câteva dintre cele mai cunoscute monumente eclesiastice istorice. Demolarea multora dintre aceste monumente în cursul ultimilor ani a fost trecută, deloc surprinzător, sub tăcere.

Asemeni Bulgari, care a respins interferența în afacerile interne, o notă de protest din partea României a fost înmănată Intergrării la 17 iunie. Nota sublinia, interferența inacceptabilă în treburile interne și „încălțările grosolane ale suveranității naționale”. Ca și colegii lor bulgari, diplomații români, au explicat „critica la adresa politicii țării lor față de minorități în termeni de acțiune de derută în spatele căreia Budapesta își camuflează intențiile agresive.”

Nimic nu ilustrează mai bine încercarea liderilor români de a mobiliza populația în spatele ideologiei anti-reformiste prin incurajarea xenofobiei decât mesajul adresat de către Ceaușescu la un simpozion ținut la București cu ocazia centenarului morții poetului național Mihai Eminescu. Președintele român a ales să citeze câteva poezii ale lui Eminescu, iar alegerea nu a fost accidentală. Citând din „Împărat și proletar” de Eminescu, Ceaușescu pare să-și fi reiterat hotărârea de a se opune oricărei devieri de la ideologia revoluționară.

Călcând pe urmele unuia dintre eroii săi favoriți, prințul valah Mircea cel Bătrân, Ceaușescu a citat din „Scrisoarea a III-a”, versurile în care Mircea i se adresează conducătorului străin după cum urmează: „Eu îmi apăr sărăcia și nevoile și neamul”.

Pentru ca nici un român să nu aibă vreo urmă de indoială, el a citat și din „Doina” eminesciană: „Cine-au îndrăgit străinii/ Mânca-i-ar inima câinii/ Mânca-i-ar casa pustia/ Și neamul nemernicia”.

Alternativa la reformă

Este posibil ca formula „comunismului xenofob” să fie adoptată de alți lideri comunisti ca o alternativă la introducerea reformelor politice? „Comunismul xenofob” deschis, în stil românesc, ar putea fi condiționat de o anumită tradiție a rezistenței reușite față de ideile sau personalitățile dominante. O asemenea tradiție furnizează cel puțin o explicație parțială a siguranței pe care Ceaușescu o așează când propovăduiește una sau altele dintre părți ce e sau ce nu e ideologic admisibil.

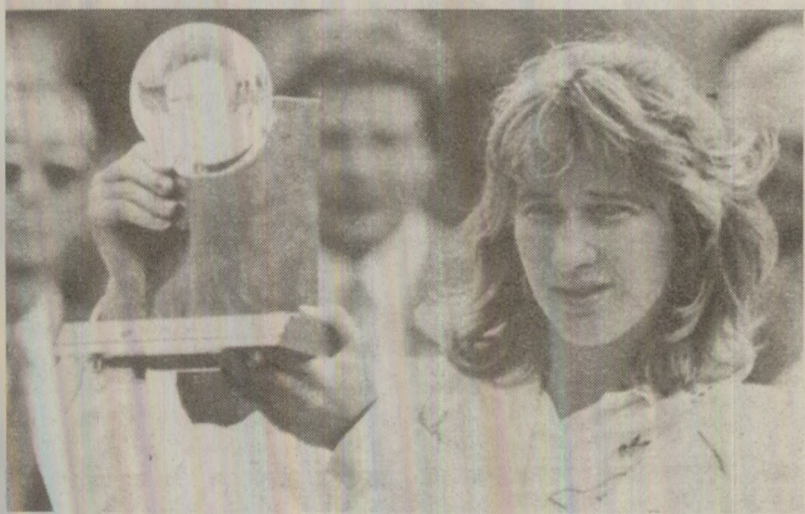
În acest sens, „comunismul xenofob” ar putea fi o alternativă tentantă pentru câțiva alți lideri de partid cu tradiție similară. Deja există indicii că, în urma reprimării mișcării studențești din China, liderii de la Beijing au încercat să exploateze tradiționalele resentimente, ca să-și revitalizeze puterile vestice, pentru a stabili o paralelă între dorința de reformă politică și sursa ei vestică de inspirație. Văzută din această perspectivă, scoaterea improvizată „Statuii a Libertății”, din Piața Tian An Men, are, cu siguranță, o valoare istorică.

Michael Shafr
Radio Europa Liberă (München) –
Raport al secției de cercetare,
condusă de dr. M. Shafr.
Document din „Arhiva 1989”,
Universitatea Babeș-Bolyai,
Cluj-Napoca
(Traducere din limba engleză de
Eliza DUMITRESCU)

Steffi Graf și Boris Becker s-au impus în turneul de Mare Șlem de la Wimbledon

Turneul de Mare Șlem de la Wimbledon, ajuns la 103-a ediție, a fost precedat de un protest al majorității jucătorilor profesioniști, care au considerat distanța de două săptămâni, după finalul de la Roland Garros, ca fiind prea scurtă pentru pregătire. În cele din urmă, după un protest spontan, turneul a debutat cu setea de revanșă a marilor învinși de la Paris. Mecurile de pe terenurile de la „All England Tennis Club” au debutat cu Stefan Edberg, Steffi Graf, Gabriela Sabatini, Ivan Lendl, Jimmy Connors, Mats Wilander și John McEnroe dornici să steargă impresia negativă lăsată pe zgura pariziană. Două dintre veteranele circuitului profesioniștilor, Martina Navratilova (33 ani) și Chris Evert (35 ani), au renunțat la turneul de la Roland Garros pentru a se pregăti cât mai bine pentru Wimbledon. La cotitura aștepta și noul val, Arantxa Sanchez și Michel Chang, proaspăt câștigători pe zgura pariziană, Conchita Martinez sau Monica Seles, ultima devenind, ulterior, numărul unu mondial. Numai că zgura de la Paris nu este la fel ca iarba londoneză, iar surprizele s-au ținut lanț. Gabriela Sabatini a părăsit competiția în turul secund, pe lista eliminatilor înscindându-se, ulterior, Connors, Wilander, Chris Evert, Chang, John McEnroe, Ivan Lendl, Arantxa Sanchez, Mary-Jo Fernandez și Steffan Edberg. În aceste condiții, Steffi Graf și Boris Becker s-au impus în cele din urmă la Wimbledon. La masculin, germanul l-a învins în finală pe suedezul Stefan Edberg, în trei seturi, scor 6-0, 7-6, 6-4, după ce, în semifinale, îl eliminase pe Ivan Lendl, celul cedând în cinci seturi, la capătul unui meci-maraton, 5-7, 7-6, 6-2, 4-6, 3-6. Marea surpriză a fost eliminarea unuia dintre favoriți, americanul Jimmy Connors, care a cedat în fața necunoscutului său compatriot, David Goldie, scor 6-7, 5-4, 6-2. Pe tabloul feminin, nemtoaica Steffi Graf a reușit să treacă în ultimul act de veterana cehoaică Martina Navratilova, 6-2, 6-7, 6-1. Finalele de la celelalte probe s-au încheiat astfel: dublu masculin: John Fitzgerald / Anders Jarryd - Rick Leach / Jim Pugh 3-6, 7-6, 6-4, 7-6, dublu feminin: Jana Novotna / Helena Sukova - Larisa Neiland / Natasha Zvereva 6-1, 6-2, dublu mixt Jim Pugh / Jana Novotna - Mark Kratzmann / Jenny Byrne 6-4, 5-7, 6-4. La finalul turneului, suedezul Stefan Edberg a făcut un atac dur la adresa jucătoarelor profesioniștilor, într-un interviu acordat cotidianului La Repubblica: „Femeile joacă într-un mod teribil de plictisitor și, având în vedere nivelul lor de calitate, sunt, de asemenea, plătite prea mult. Consider că 100 de bărbați ar putea-o învinge pe Steffi Graf. Eu cred chiar că 5.000 de bărbați ar trece de Steffi Graf. În circuitul internațional, femeile sunt un parazit pentru bărbați, câștigă prea mulți bani”.

Delia GOMOESCU

Germanca Steffi Graf s-a revanșat la Wimbledon după eșecul de la Roland Garros

vremea

În țară, vremea a fost în general caldă și instabilă în cea mai mare parte a țării. Cerul a fost temporar noros. Au căzut ploai, mai ales sub formă de averse, însoțite de descărcări electrice în majoritatea regiunilor. Pe alocuri, în nord-vest și izolat în rest, cantitățile de apă au depășit 25-30 de litri pe metru pătrat. Vântul a prezentat unele intensificări în vestul țării și în nord-est, cu viteze între 25 și 35 de kilometri pe oră. Maxima a fost în scădere ușoară,

în nord-vest s-a situat între 22 și 30 de grade, iar minima de noapte a fost cuprinsă între 12 și 20 de grade. Pe alocuri, în centrul țării și la munte, mai izolat în rest, s-a semnalat ceață. La București, vremea a fost caldă, cerul a fost temporar noros. Au căzut ploai sub formă de averse. Vântul a suflat slab până la moderat. Temperatura maximă s-a situat în jurul valorii de 30 de grade, iar temperatura minimă a fost de 16-17 grade.

MAN a adoptat o legislație „ecologistă”

(Urmare din pag. 1)

Art. 3. Ridicarea nivelului calitativ al produselor se realizează, pe baza celor mai noi cuceriri ale revoluției tehnico-stiințifice, în condițiile încadrării stricte în normele de consum de materii prime, materiale, combustibili, energie și reducerii continue a acestora. (...)

Art. 4. Parametrii de calitate ai produselor se prevăd în standarde, caiete de sarcini, aprobate de organele prevăzute de lege, precum și în contracte, în conformitate cu condițiile de bază ale calității stabilite pe produse și grupe de produse. (...)

Art. 5. Se interzic derogările de la documentația constructivă și tehnologică omologată, precum și de la prevederile standardelor și caietelor de sarcini.

Art. 6. În vederea creării tuturor condițiilor pentru executarea de produse cu înalt nivel tehnic și calitativ, activitatea de asigurare și control al calității se organizează pe toate fazele de realizare a produselor: cercetarea, proiectarea și elaborarea tehnologiilor, testarea, pregătirea fabricației și omologarea produselor și tehnologiilor, contractarea și aprovizionarea tehnico-materială; execuția produselor și controlul fabricației; ambalarea, manipularea, depozitarea și transportul produselor; recepția la livrare, punerea în funcțiune, utilizarea, întreținerea, urmărirea în exploatare și fiabilitatea produselor. (...)

Art. 7. Pentru garantarea creării condițiilor de asigurare a unei calități și fiabilități corespunzătoare, fabricația în unități a produselor de importanță deosebită și care sunt destinate să funcționeze în condiții severe de exploatare și siguranță este supusă regimului de autorizare.

a. elaborarea și aplicarea programelor de măsuri tehnice și organizatorice pentru asigurarea și controlul calității, a planurilor de examinare tehnice și de inspecții și a programelor de îmbunătățire continuă a nivelului tehnic și calitativ al produselor, în condițiile reducerii consumurilor de materii prime, combustibili și energie;

b. asigurarea funcționării și întreținerii mașinilor, utilajelor și instalațiilor la parametrii prevăzuți, dotarea cu standuri de probe și aparate de măsură și control;

c. introducerea în fabricația de serie a produselor noi sau modernizate numai după omologarea acestora și a pregătirii de fabricație;

d. introducerea în procesul de fabricație a materiilor prime, materialelor, subsansamblelor sau a altor produse realizate prin copere, numai pe bază de recepție, interzicând folosirea celor care nu corespund prevederilor din documentațiile tehnice;

e. efectuarea, înainte de livrarea produselor, a tuturor probelor de verificare a parametrilor tehnico-funcționali, prevăzute în documentații și contracte;

f. organizarea compartimentelor proprii de control tehnic al calității și asigurarea funcționării acestora, pe activități, în toate fazele de realizare a produselor;

g. sistarea fabricației de produse în cazul în care se constată abateri de la tehnologiile de execuție;

h. urmărirea sistematică a modului de comportare în exploatare a produselor și stabilirea măsurilor pentru ridicarea nivelului calitativ al acestora.”

Celelalte articole prevedeau măsuri pentru livrarea produselor de export, despre responsabilitatea muncitorilor (maștri, șefi de secție și ateliere), a personalului din compartimentul de control tehnic al calității, a consilierilor de conducere din ministere și a consilierilor tehnico-economice din întreprinderi.

A doua lege adoptată în ședința din 29 iunie a MAN se referea la protecția mediului. „Legea privind gospodărirea rațională, protecția și asigurarea calității apelor”, expresie a „indicațiilor și orientărilor de excepțională însemnătate a tovarășului Nicolae Ceaușescu”, raționaliza consumul și prevenea poluarea apei. Un fel de politică „de verde”, concept avansat deja în țările „capitaliste”.

„Legea privind gospodărirea rațională, protecția și asigurarea calității apelor”

Art. 1. Calitatea și puritatea apei - condiție esențială a vieții - folosirea rațională și protecția resurselor de apă rez-

prezintă o cerință de interes național. Păstrarea curată a apei, gospodărirea și protecția acesteia, conservarea și protejarea resurselor de apă constituie obligația tuturor unităților socialiste, organelor de stat și cetățenilor în scopul satisfacerii necesităților economiei naționale și populației, înlăturării oricăror forme de risipă și consum nerățional, evitării epuizării și poluării apei.

Art. 2. Folosirea apei este permisă numai cu respectarea normelor de consum și în condițiile asigurării calității și protecției acesteia împotriva factorilor poluanți de orice fel. (...)

Art. 3. Exploatarea și valorificarea eficientă a apei în cadrul proceselor tehnologice și a celorlalte activități economice trebuie să conducă la creșterea continuă a gradului de utilizare și refolosire a resurselor de apă, micșorarea costurilor de tratare și epurare, în condițiile păstrării calității apei, reducerea consumului de apă pe unitatea de produs, evitarea oricărei forme de risipă sub consum nerățional.

Art. 4. Unitățile socialiste, de stat și cooperatiste, precum și cetățenii sunt obligați să aplice măsurile stabilite pentru folosirea rațională, protecția și asigurarea calității apei. (...)

Art. 5. Consiliul Național al Apei răspunde de aplicarea unitară, pe întreg teritoriul țării, a măsurilor privind folosirea și protecția apei. (...)

Art. 6. În funcție de necesitățile de dezvoltare economică și socială a țării, în concordanță cu prevederile planului național unic și ale Programului național de amenajare în perspectivă a bazinului hidrografic, se vor realiza lucrări de acumulare cu folosință complexă, prize și alte surse de apă, care să asigure satisfacerea cerințelor de apă în toate unitățile administrativ-teritoriale.”

Capitolul doi cuprindea obligații și răspunderi, referindu-se la securitatea transportului de reziduri, prevenirea poluării accidentale, epurarea apei, interzicerea exploatarei nisipului, pietrișului, pietrei de râu și a altor materiale din albiu sau malurile cursurilor de apă fără autorizație, ș.a.

Florin MIHAİ

amintiri

SUGESTII, SESIZĂRI, RECLAMAȚII

Pledoarie pentru un café bar

Am intrat, nu demult, în restaurantul Gării de Nord cu oarecare rețineră. Îl țineam minte de mult, ușor deochiat, învăluit mereu în ceață tabagică, murdar, cu ospățari obraznici și grăbiți și ei atât de mult, încât întreaga servire suna bine a „graba strică treaba”. Cei care intrau aici erau oamenii „prinși între două trenuri” sau care erau la prima lor aventură culinară, pentru că nimic nu te îndemna să mai revii vreodată.

Restaurantul gării, cel de azi, arată cu totul altfel: o curățenie exemplară, lumină, flori pe mese, un ceas care, în sfârșit, merge, ospățari și lume multă. Să fim clari: se mai fumează, pe furis, unii mai uită să-și scoată pălăria când se așază la masă, mai lipsesc ecusoanele la câțiva ospățari, dar totul este altceva, este un început de bine în vechiul local. Am aflat așa că din august anul trecut conducerea IAPL Amzei s-a hotărât să schimbe întregul personal al restaurantului gării. Au fost numiți șefi Titu Vătășanu și, de o lună, un al doilea, Cristian Horoviț. S-a schimbat programul: de la 6:30 la 21:00 s-a făcut curățenie, s-a organizat bucătăria în trei schimburi, astfel încât cei de noapte pregătesc mâncarea pentru a doua zi.

În restaurantul Gării de Nord, cea mai mare unitate din țară cu asemenea profil, există acum zilnic șase feluri de ciorbe, circa 2.000 de preparate, 10.000 de chifle, 300 kg de mere, 5.000 de tartine. Ambianța este desăvârșită; s-au închiriat plante ornamentale de la Horticola „1 Mai”, s-a instalat o vitrină cu preparatele zilei, s-au organizat puncte de desfacere cu pungă de călătorie, înghețată. Pentru cei 2.000 de consumatori, câți trec într-o zi pe aici, veghează acum: Jean Velicu, Daniel Szabo și Radu Petruța, șefi de sală, Maricica Bodea, Nicu Păun, Ionuț Bocea, Florica Vereș, Cristache Eusebiu, ospățari, Nicolae Iorga, Eugenia Petrescu, bucătari.

O dată cu venirea personalului nou, la restaurantul gării schimbările sunt evidente: unitatea își face planul, călătorii sunt mulțumiți, cei care trec prin gară își pot lua, pentru tren, pungă cu mâncare. S-a redus consumul băuturilor alcoolice, se poate bea, în sfârșit, o cafea bine preparată. Nu mai este un noroc să fii bine servit, să stai la masă civilizată: Elena Cizmaru, garde-robieră, își invită, insistenț, clientela să-și lase bagajele, în grijă, la intrare! Responsabilii unității urmăresc fluxul, reglează micile nereguli cu tact, încât cei din afară să nu observe nimic din ceea ce ar putea să le strice buna dispoziție.

A apărut, spunem noi, un restaurant civilizată la Gara de Nord. Dar ar mai fi câte ceva de făcut pornind de la exemplul său bun al forțelor de până acum.

Alături de restaurant este o sală de jocuri mecanice, a căror necesitate în gară e discutabilă. N-ar putea fi organizat în locul acesta un café bar, unde să-și poată omul astâmpăra graba, setea și oboseala? Apoi, nu mai este de mult o linie de autoservire în acest perimetru. Credem că, împreună, conducerea gării și IAPL Amzei ar putea lua în discuție și soluția și această problemă. Oricum, în gară s-au schimbat niște lucruri, s-au făcut pași importanți spre o ambianță plăcută, pentru o servire modernă. Realizări ce pot fi extinse.

Paul Agarici
Flacăra, nr. 14/1989

anunțuri

CERERI ȘI OFERTE DE SERVICIU
Antrepriza specializată de montaj marmură și piatră ornamentală București, Splaiul Independenței 105-107, încadrează numai din municipiul București în condițiile Legii 12/1971: ingineri constructori, maștri constructori, tehnicieni constructori, merceologi, primitori-distribuitoi, contabili materiale, absolvenți de licee economice pentru departamentul contracte, derularea comenzi.

Întreprinderea Produse Lemn Mobilă execută la Atelierul de Galvanizare situat în București, Str. Rotașului nr. 4, Sector 1, lucrări: cromare, nichelare, cadmiere, numai pentru unitățile socialiste.

VĂNZĂRI
Orgă electronică Farfisa VIP 500 stare ireproșabilă amplificator Vermona 60 W, nouă.

Sufragerie Chipendale, dormitor comandă, oglindă cristal venețiană, bibliotecă Dana - 5 module, mobilă birou stejar (birou bibliotecă, bar), radio, dublu casetofon Sony, combină muzicală Sharp, diverse casnice.

Casă la curte mare, pomi fructiferi, vită vie, 6 camere, pivniță, sufragerie stil sculptat, două bufete, masă extensibilă, 4 scaune.

tv 30 iunie 1989

19:00 Tejeurnal
19:25 Epoca Nicolae Ceaușescu - epoca marilor înfăptuiri revoluționare
Cetății ale muncii și creației
Redactor Emilia Diaconu
19:45 România în lume
Documentar
Redactor Virgil Tatomir
20:05 Tezele și orientările formulate de tovarășul Nicolae Ceaușescu - program de muncă și acțiune revoluționară
Modernizarea înseamnă mai bună organizare a întregii activități, reducerea consumurilor, creșterea producției și ridicarea calității, a nivelului tehnic al producției
Redactor Alexandru Popescu
20:25 Copiii cântă patria și partidul
Program literar-muzical-coregrafic

în interpretarea unor formații laureate în Festivalul național „Cântarea României”
Redactor Petre Magdin
20:45 Învățământ - cercetare - producție
Responsabilitatea comunistă a educatorului
Documentar de Lucretia Lustig
21:05 Univers, materie, viață
Emisiune de educație materialistă științifică
Din tainele pădurii
Episodul 2. Viața arborilor
Prezintă dr Victor Giurgiu
Redactor Ștefana Bratu
21:35 Bijuterii muzicale
Redactor Ivona Cristescu
21:50 Jurnalul
22:00 Închiderea programului

Probă

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									

Almanah Lucaefărul 1989

ORIZONTAL: 1) Împletituri de finețe. 2) Strămoșul pământului. 3) Culi! - Operații ce dau goliurile grilei. 4) A opri... mai rafinar - Căpitan de plai. 5) Coarne de orchestră - Lei americani. 6) Pătăta la mijloc! - Joc de cărți la mahala. 7) Tăcut! - Plimbată sau făcută sul. 8) Inflamabilă fără culoare în obraji - Spân pe față! 9) Un cavaler întârziat! 10) Mai altfel decât există.
VERTICAL: 1) Fineturi. 2) Treacător pe apă. 3) Peștele - Despart pentru a fi împreună. 4) Mai mult decât meșteșug - Leneal 5) Te ferești frumuseț - Efectiv. 6) Treacătoare nebăgată în seamă - Precare locuri de trecere. 7) Jumătate amiral! - Îmbrăcat subțire ca să facă impresie. 8) A redepinde - Comparativ. 9) Încinjurăți ca să pozeze. 10) Plecate în misiune.